

AVIATION MANAGEMENT ACADEMY

ICAM 2023

20-21 OCTOBER ISTANBUL

3. INTERNATIONAL CONGRESS ON AVIATION MANAGEMENT

ABSTRACTS BOOK

icamcongress.org

ISBN: 978-605-66178-6-7

AVIATION MANAGEMENT ACADEMY

ICAM 2023

20-21 OCTOBER İSTANBUL

3. INTERNATIONAL CONGRESS ON AVIATION MANAGEMENT

ABSTRACTS BOOK

İstanbul, 2023

Yayına Hazırlayan: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YAŞAR

1. Baskı: Ekim 2023

ISBN: 978-605-66178-6-7

Kurumsal İletişim Adresi: Kastamonu Üniversitesi Sivil Havacılık Yüksekokulu, Kat:2 Oda
No: D-314 Merkez/KASTAMONU

Telefon: 0366 280 48 16

Web: <http://icamcongress.org>

Bu kitap İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu tarafından yayınlanmıştır. Kitapta yer alan bildirilerin hukuki ve bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.

ABOUT CONGRESS / KONGRE HAKKINDA

3. International Congress on Aviation Management Havacılık Yönetimi Akademisi tarafından 20-21 Ekim 2023 tarihinde İstanbul Şişli MYO evsahipliğinde yüzyüze olarak düzenlenmiştir.

Kongre ile katılımcılara; araştırmalarını sunma, alana ilişkin bağlantıları güçlendirme ve yeni bağlantılar edinme, bilgi alışverişinde bulunma, havacılık yönetimi alanındaki yeni eğilimleri takip etme ve havacılık yönetimi alanının işletmecilik ve operasyonel odakta yer alan konularını tartışma olanağı sunulmuştur.

Araştırmacılar, çalışmalarını Türkçe ve İngilizce olarak göndermiş ve sunmuşlardır.

Kongrede akademisyenler, lisans ve lisansüstü öğrenciler ve sektör temsilcilerinin katılımlarıyla **26** araştırma sunulmuştur.

The 3rd International Congress on Aviation Management was organized by the Aviation Management Academy on October 20-21, 2023, hosted by Istanbul Şişli Vocational School.

To the participants with the congress; It was given the opportunity to present their research, strengthen and gain new connections, exchange information, follow new trends in the field of aviation management, and discuss the issues of aviation management in business and operational focus.

Researchers submitted and presented their studies in Turkish and English.

26 research were presented at the congress with the participation of academicians, undergraduate and graduate students and sector representatives.

CONGRESS BOARDS / KONGRE KURULLARI

SCIENCE BOARD (INTERNATIONAL) / ULUSLARARASI BİLİM KURULU

Prof. Dr. Alessandro V. M. OLIVEIRA, Aeronautics Institute of Technology, Brasil

Prof. Dr. Bijan VASIGH, Embry-Riddle Aeronautical University, USA

Prof. Dr. Peter MORRELL, Cranfield University, United Kingdom

Prof. Dr. Rico MERKERT, The University of Sydney, Australia

Prof. Dr. Sascha Albers, University of Antwerp, Belgium

Prof. Dr. Sveinn Vidar GUDMUNDSSON, Reykjavik University, Iceland

Prof. Dr. Wouter DEWULF, University of Antwerp, Belgium

Assoc. Prof. Darjan KARABASEVIC, University Business Academy in Novi Sad, Serbia

Asst. Prof. Dr. Cathal GUIOMARD, Dublin City University, Ireland

Dr. Adeniyi OLUWAKOYA, Redeemer's University, Nigeria

Dr. Eric Tchouamou NJOYA, University of Huddersfield Business School, United Kingdom

Dr. Mohammed CHAOUK, Aviation Minds-Airports, Lebanon

CONGRESS BOARDS / KONGRE KURULLARI

SCIENCE BOARD (NATIONAL) / ULUSAL BİLİM KURULU

Prof. Dr. Deniz TAŞÇI, Anadolu University
Prof. Dr. Ender GEREDİ, Eskişehir Technical University
Prof. Dr. Fatih ECER, Afyon Kocatepe University
Prof. Dr. Nuriye GÜNEBAKAN, İskenderun Technical University
Prof. Dr. Özlem ATALIK, Eskişehir Technical University
Prof. Dr. Senem BESLER, Anadolu University
Prof. Dr. Turan PAKSOY, Necmettin Erbakan University
Assoc. Prof. Dr. Akansel YALÇINKAYA, İstanbul Medeniyet University
Assoc. Prof. Dr. Emrah KOPARAN, Amasya University
Assoc. Prof. Dr. İnan ERYILMAZ, Süleyman Demirel University
Assoc. Prof. Dr. İnci POLAT SESLİOKUYUCU, Süleyman Demirel University
Assoc. Prof. Dr. Mustafa Kemal YILMAZ, Samsun University
Assoc. Prof. Dr. Nalan ERGÜN, Eskişehir Teknik University
Assoc. Prof. Dr. Nilüfer CANÖZ, Selçuk University
Assoc. Prof. Dr. Rüstem Barış YEŞİLAY, Ege University
Assoc. Prof. Dr. Selin SARILI, Şişli Vocational School
Assoc. Prof. Dr. Tunahan AVCI, Erciyes University
Assoc. Prof. Dr. Ünal BATTAL, Eskişehir Technical University
Assoc. Prof. Dr. Vildan DURMAZ, Eskişehir Technical University
Assist. Prof. Dr. Abdulkadir ALICI, Kastamonu University
Assist. Prof. Dr. Abdüssamet POLATER, Erzincan Binali Yıldırım University
Assist. Prof. Dr. Ali Emre SARILGAN, Eskişehir Technical University
Assist. Prof. Dr. Bahri Baran KOÇAK, Dicle University
Assist. Prof. Dr. Canan YILMAZ UZ, İskenderun Technical University
Assist. Prof. Dr. Cengiz Mesut BÜKEÇ, Nişantaşı University
Assist. Prof. Dr. Çağlar KARAMAŞA, Anadolu University
Assist. Prof. Dr. Deniz MACİT, Alanya Alaaddin Keykubat University
Assist. Prof. Dr. Dilek ERDOĞAN, Tarsus University
Assist. Prof. Dr. Emircan ÖZDEMİR, Eskişehir Technical University
Assist. Prof. Dr. Ercan AKAN, İskenderun Technical University
Assist. Prof. Dr. Ferhat AKYÜZ, Samsun University

SCIENCE BOARD (NATIONAL) (Continued) / ULUSAL BİLİM KURULU (Devamı)

Assist. Prof. Dr. Gamze ORHAN, Eskişehir Technical University
Assist. Prof. Dr. Hakan RODOPLU, Kocaeli University
Assist. Prof. Dr. Hakkı Cenk ERKİN, Kocaeli University
Assist. Prof. Dr. Harun KARAKAVUZ, Selçuk University
Assist. Prof. Dr. Harun YILMAZ, İskenderun Teknik University
Assist. Prof. Dr. İbrahim KARAASLAN, Gümüşhane University
Assist. Prof. Dr. İsmail Çağrı ÖZCAN, Ankara Yıldırım Beyazıt University
Assist. Prof. Dr. Kübra Gülnaz BÜLBÜL, Eskişehir Technical University
Assist. Prof. Dr. Leyla A. YALÇINKAYA, Özyeğin University
Assist. Prof. Dr. Nisa SEÇİLMİŞ, Gaziantep University
Assist. Prof. Dr. Rukiye SÖNMEZ, Çanakkale Onsekiz Mart University
Assist. Prof. Dr. Sedat BAŞTUĞ, İskenderun Technical University
Assist. Prof. Dr. Tüzün Tolga İNAN, Bahçeşehir University
Assist. Prof. Dr. Yeşim KURT, Kırklareli University
Assist. Prof. Dr. Y. Özhan TÜRKER, Şişli Vocational School
Dr. Abdullah NERGİZ, İstanbul Rumeli University
Dr. Ahmet ZELKA, Bartın University
Dr. Akif FİDANOĞLU, İstanbul University
Dr. Caner USTAÖMER, İstanbul Medeniyet University
Dr. Eren SEZGEN, İstanbul Medeniyet University
Dr. Murat Ahmet DOĞAN, Samsun University
Dr. Murat TAŞDEMİR, General Directorate Of State Airports Authority
Dr. Onur ÇAPKULAÇ, Amasya University
Dr. Salih ÖZÇELİK, İstanbul University
Dr. Şahap AKAN, Dicle University
Dr. Tolga ÜLKÜ, Bremen University of Applied Sciences
Dr. Volkan YAVAŞ, Ege University

CONGRESS CO-PRESIDENTS / KONGRE BAŞKANLARI

Assoc. Prof. Dr. Gökhan TANRIVERDİ, Erzincan Binali Yıldırım University

Assist. Prof. Dr. Şahin DURAK, Kırklareli University

ORGANIZATION BOARD / DÜZENLEME KURULU

Assoc. Prof. Dr. Kasım KİRACI, İskenderun Technical University

Assist. Prof. Dr. Mahmut BAKIR, Samsun University

Assist. Prof. Dr. Mehmet YAŞAR, Kastamonu University

Assist. Prof. Dr. Selçuk KAYHAN, Malatya Turgut Özal University

Assist. Prof. Dr. Veysi ASKER, Dicle University

Dr. Ümit DOĞAN, Erzincan Binali Yıldırım University

Lecturer Mustafa Ali GÖKÇE, Şişli Vocational School

Lecturer Sabiha Dilan ÜNAL, Şişli Vocational School

Schedule of 3. International Congress on Aviation Management

20 October 2023 / Day 1

08:30-09:00	Registration
Opening Session	
09:00-09:40	Muharrem İbrahim AYBAR Istanbul Şişli Vocational School - Chairman of the Board of Trustees
09:50-10:10	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Şahin Durak Term President of ICAM
Keynote Speaker Session	
10:20-11:05	Dr. Murat Yalçın Kırca Turkish Airlines - Vice President of Global Cargo Operations
11:15-12:00	Serkan Eren MNG Airlines - Ground Operations Director

Parallel Sessions

Session I	Place A	
20 October 2023 Friday Time: 14:00-15:20		
Moderator	Ümit Doğan	
Time	Author(s)	Title
14:00-14:20	Büşra Yıldırım, İnan Eryılmaz, Elif Yudem İnel	Batı Akdeniz Bölgesi Hava Kargo Talebi Üzerine Fenomenolojik Bir Araştırma
14:20-14:40	Buse Kılıç	Havayolu İşletmelerindeki Başlangıç Maliyetlerinin İncelenmesi
14:40-15:00	Sevim Yılmaz, Tunahan Avcı	Petrol Fiyatı ve Döviz Kuru Değişiminin Havayolu İşletmelerinin Entelektüel Sermayesine Tepkisi; Türk Hava Yolu ve Pegasus Hava Yolu Örneği
15:00-15:20	Burcu Sağlam Doğan, Zehra Yiğit Avdan, Ümit Doğan, Gökhan Tanrıverdi	Covid-19 Döneminde NO ₂ Emisyonunun Hava Kalitesi Üzerindeki Etkisinin Sentinel-5p Tropomi Kullanılarak Değerlendirilmesi: İstanbul Havalimanı Örneği

Session I	Place B	
20 October 2023 Friday Time: 14:00-15:20		
Moderator	Yeşim Kurt	
Time	Author(s)	Title
14:00-14:20	Eren Sezgen	Havayolu Yolcu Memnuniyetinin İşletmelerinin Performansına Etkisi
14:20-14:40	Merve Günnar, Mahmut Bakır	Müşteri Deneyimi Çerçevesinde Havacılıkta Dijital Pazarlama Uygulamaları
14:40-15:00	Selçuk Gün, Olcay Ölçen	Hava Yolu İşletmelerinde Kurumsal İletişim ve CEO İletişimi
15:00-15:20	Sabiha Dilan Ünal	Havayollarında Kriz Yönetimi: Pegasus Havayolları Örneği

Session II	Place A	
20 October 2023 Friday Time: 15:30-16:50		
Moderator	Mahmut Bakır	
Time	Author(s)	Title
15:30-15:50	Seda Çolak, Elif Üzel	Öğrencilerde İşsizlik Kaygısının Kavramsal Değerlendirmesi ve Havacılık Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısının Önemi
15:50-16:10	Cemile Angay, Eda Çınaroğlu	Havayolu İşletmelerinin COVID-19 Pandemi Performanslarının ÇKKV Yöntemleri İle Analizi: Asya Bölgesi Örneği
16:10-16:30	Mehmet Şahin Durak	Havayolu İşletmelerinin Rekabet Avantajı Elde Etme Yolunda Sahip Oldukları Dinamik Kabiliyetlerine Yönelik Çok Kriterli Karar Verme Temelli Bir Yaklaşım
16:30-16:50	Gönül Akın	Havacılık Sektöründe Yer Hizmetleri Şirketlerinin İş İlanlarının İçerik Analizi Yöntemiyle İncelenmesi: Kariyer.net Örneği

Session II	Place B	
20 October 2023 Friday Time: 15:30-16:50		
Moderator	Eren Sezgen	
Time	Author(s)	Title
15:30-15:50	Oğuz Yıldız, Alpaslan Kelleci, Tuğçe Başakcı	Sürdürülebilir Havayollarının Tüketici Tarafından Kabulünü Etkileyen Teşvik Edici Faktörler
15:50-16:10	Zahid Selim Yılmaz, Yeşim Kurt	Avrupa'nın En İyi Havayollarının Sürdürülebilirlik Uygulamaları
16:10-16:30	V. Dilara Ayaş, Burcu Tuncer, Talha Yusuf Kahveci	Havayolu Ulaşımının Çevreye Etkileri ve Çevresel Etkilerini Azaltmak Adına Alınabilecek Önlemlere İlişkin Bir Çalışma
16:30-16:50	Kübra Şalış, Berkay Karaduman, Gamze Orhan	Havacılık ve Çevre: Politika ve Uygulamalar

21 October 2023 / Day 2

Parallel Sessions

Session III	Place A	
21 October 2023 Saturday Time: 09:00-10:40		
Moderator	Kasım Kiracı	
Time	Author(s)	Title
09:00-09:20	Mehmet Yaşar	Aralık Tip-2 Bulanık Kümeler AHP ve DEMATEL Yöntemleri İle Havayolu İşletmelerinde En Uygun Rekabetçi Hamle Seçimi
09:20-09:40	Akın Akpur, İhsan Emrecan Şahin	Türkiye’deki Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri Programlarına Yönelik Bir Bakış
09:40-10:00	Abdülkadir Alıcı, Mehmet Yaşar, Öztürk Özdemir Kanat	Türkiye’deki Havacılık Öğrencilerinin Staj Verimliliği Üzerine Bir Araştırma
10:00-10:20	Mustafa Fatih Yücel, Furkan Karaman	The Relationship Between Perceived Overqualification and Organizational Work Behaviors: A Literature Review
10:20-10:40	Kasım Kiracı	The Impact of Environmental, Social and Governance (ESG) on Corporate Sustainability Performance: Evidence from Airline Industry

Session III	Place B	
21 October 2023 Saturday Time: 09:00-10:40		
Moderator	Leyla Adiloğlu Yalçınkaya	
Time	Author(s)	Title
09:00-09:20	Ümit Çelebi	The Role Air Cargo Between Air Transport Development and Environmental Sustainability
09:20-09:40	Niyazi Cem Gürsoy, Benu Özdemir Gürsoy	Sky-High Efficiency: How Mobile Apps Are Reshaping Air Travel
09:40-10:00	V.Dilara Ayaş, Bengisu Bekar	Global Advertising Strategies of Turkish Airlines in the Context of Glocalization
10:00-10:20	Mahmut Bakır, Özlem Atalık	Impact of Service Quality on Repurchase Intention in Airlines: Mediating Role of Customer Citizenship Behavior
10:20-10:40	Vahap Önen	Benchmarking Aircraft Material/Spare Parts Suppliers’ Standards and Proposal a Model

Keynote Speaker Session	
10:50-11:50	Prof. Dr. Wouter Dewulf
	University of Antwerp
Closing Session	
11:50 – 12.10	Doç. Dr. Gökhan Tanrıverdi
	Term President of ICAM

TABLE OF CONTENTS / İÇİNDEKİLER

ABOUT CONGRESS / KONGRE HAKKINDA	i
CONGRESS BOARDS / KONGRE KURULLARI	ii
CONGRESS CO-PRESIDENTS / KONGRE BAŞKANLARI	v
ORGANIZATION BOARD / DÜZENLEME KURULU	v
SCHEDULE OF 3. INTERNATIONAL CONGRESS ON AVIATION MANAGEMENT	vi

ABSTRACTS / ÖZETLER

THE ROLE AIR CARGO BETWEEN AIR TRANSPORT DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY	1
ARALIK TİP-2 BULANIK KÜMELER AHP VE DEMATEL YÖNTEMLERİ İLE HAVAYOLU İŞLETMELERİNDE EN UYGUN REKABETÇİ HAMLE SEÇİMİ	2
SÜRDÜRÜLEBİLİR HAVAYOLLARININ TÜKETİCİ TARAFINDAN KABULÜNÜ ETKİLEYEN TEŞVİK EDİCİ FAKTÖRLER	3
TÜRKİYE’DEKİ SİVİL HAVACILIK KABİN HİZMETLERİ PROGRAMLARINA YÖNELİK BİR BAKIŞ .	4
IMPACT OF SERVICE QUALITY ON REPURCHASE INTENTION IN AIRLINES: MEDIATING ROLE OF CUSTOMER CITIZENSHIP BEHAVIOR	5
BATI AKDENİZ BÖLGESİ HAVA KARGO TALEBİ ÜZERİNE FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA	6
HAVAYOLU İŞLETMELERİNDE KURUMSAL İLETİŞİM ve CEO İLETİŞİMİ	7
BENCHMARKING AIRCRAFT MATERIAL/SPARE PARTS SUPPLIERS’ STANDARDS AND PROPOSAL A MODEL	8
MÜŞTERİ DENEYİMİ ÇERÇEVESİNDE HAVACILIKTA DİJİTAL PAZARLAMA UYGULAMALARI	9
ÖĞRENCİLERDE İŞSİZLİK KAYGISININ KAVRAMSAL DEĞERLENDİRMESİ VE HAVACILIK ÖĞRENCİLERİNDE İŞSİZLİK KAYGISININ ÖNEMİ	10
SKY-HIGH EFFICIENCY: HOW MOBILE APPS ARE RESHAPING AIR TRAVEL	11
HAVAYOLU İŞLETMELERİNDEKİ BAŞLANGIÇ MALİYETLERİNİN İNCELENMESİ	12
HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN COVID-19 PANDEMİ PERFORMANSLARININ ÇKKV YÖNTEMLERİ İLE ANALİZİ: ASYA BÖLGESİ ÖRNEĞİ.....	13
HAVACILIK SEKTÖRÜNDE YER HİZMETLERİ ŞİRKETLERİNİN İŞ İLANLARININ İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ: KARİYER.NET ÖRNEĞİ.....	14
PETROL FİYATI VE DÖVİZ KURU DEĞİŞİMİNİN HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN ENTELEKTÜEL SERMAYESİNE TEPKİSİ; TÜRK HAVA YOLLARI VE PEGASUS HAVA YOLLARI ÖRNEĞİ	15
AVRUPA’NIN EN İYİ HAVAYOLLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARI	16

HAVAYOLLARINDA KRİZ YÖNETİMİ: PEGASUS HAVAYOLLARI ÖRNEĞİ	17
THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED OVERQUALIFICATION AND ORGANIZATIONAL WORK BEHAVIORS: A LITERATURE REVIEW	18
THE IMPACT OF ENVIRONMENTAL, SOCIAL AND GOVERNANCE (ESG) ON CORPORATE SUSTAINABILITY PERFORMANCE: EVIDENCE FROM AIRLINE INDUSTRY	19
HAVAYOLU YOLCU MEMNUNİYETİNİN İŞLETMELERİNİN PERFORMANSINA ETKİSİ	20
TÜRKİYE’DEKİ HAVACILIK ÖĞRENCİLERİNİN STAJ VERİMLİLİĞİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA ...	21
HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN REKABET AVANTAJI ELDE ETME YOLUNDA SAHİP OLDUKLARI DİNAMİK KABİLİYETLERİNE YÖNELİK ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME TEMELLİ BİR YAKLAŞIM	22
GLOBAL ADVERTISING STRATEGIES OF TURKISH AIRLINES IN THE CONTEXT OF GLOCALIZATION	23
HAVAYOLU ULAŞIMININ ÇEVREYE ETKİLERİ VE ÇEVRESEL ETKİLERİNİ AZALTMAK ADINA ALINABİLECEK ÖNLEMLERE İLİŞKİN BİR ÇALIŞMA.....	24
COVID-19 DÖNEMİNDE NO ₂ EMİSYONUNUN HAVA KALİTESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN SENTİNEL- 5P TROPOMI KULLANILARAK DEĞERLENDİRİLMESİ: İSTANBUL HAVALİMANI ÖRNEĞİ.....	25
HAVACILIK VE ÇEVRE: POLİTİKA VE UYGULAMALAR	26

THE ROLE AIR CARGO BETWEEN AIR TRANSPORT DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY

Asst. Prof. Ümit ÇELEBİ

Istanbul Medipol University, Faculty of Business and Management Sciences, Department of Aviation Management, umit.celebi@medipol.edu.tr

Abstract

Development of air transport is important for trade, competitiveness and growth of the economies. For trade to be competitive, continued investment to improve air transport infrastructure is necessary for meeting increasing demand for air cargo providing fast deliveries of high value and time sensitive goods. While the development of air transport and air cargo is beneficial for the economy, it has negative consequences on environment. For environment to be sustainable, development of air transport and air cargo has an important role to play. This study therefore aims to find out what effect development of air transport has on environmental sustainability and on this effect what role air cargo plays. Based on the Baron & Kenny mediator analysis, cross country data set was tested by multiple regression and Sobel test. The results show that the development of air transport has a negative effect on environmental sustainability and on this effect air cargo is a partial mediator. By introducing air cargo as a mediator in the relationship, the negative effect of air transport development on environmental sustainability weakens but its significance remains.

Keywords: *Air Transport Development, Air Cargo, Environmental Sustainability, Mediator Analysis.*

ARALIK TİP-2 BULANIK KÜMELER AHP VE DEMATEL YÖNTEMLERİ İLE HAVAYOLU İŞLETMELERİNDE EN UYGUN REKABETÇİ HAMLE SEÇİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YAŞAR

Kastamonu Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, myasar@kastamonu.edu.tr

Özet

Rekabetçi eylemler işletmelerin mevcut pazar pozisyonlarını korumak, sürdürülebilir rekabet avantajı kazanmak, ortalama üstü gelir elde edebilmek amacıyla gerçekleştirdikleri eylemlerdir. Bu eylemlerden bazıları kısa sürede ve hızlı bir biçimde gerçekleştirilen taktik hamleler iken bazıları uygulaması ve taklit edilebilirliği zor olan ve uzun vadede işletmeye stratejik üstünlük sağlayan stratejik hamlelerdir. Havayolu işletmeleri birden fazla uçuş hattında birbirleri ile rekabet ederken sözü edilen taktik ya da stratejik nitelikte eylemlere sıklıkla başvurmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda bu araştırmanın amacı havayolu işletmelerine sürdürülebilir rekabet avantajı kazandıracak hamlelerin belirlenmesi ve bu hamleler arasındaki neden sonuç ilişkilerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu kapsamda yazın taraması ve sektör raporlarından elde edilen rekabetçi hamleler Aralık Tip-2 Bulanık Kümeler tabanlı AHP yöntemi ile ağırlıklandırılmış ve DEMATEL yöntemi ile rekabetçi hamlelerin aralarındaki neden sonuç ilişkilerinin ortaya çıkarılması sağlanmıştır. Araştırmada rekabetçi eylemlerin öneminin ortaya çıkarılmasının havayolları işletmelerinin rekabetçi hamle seçiminde onlara fikir vereceği ve bu anlamda rehber niteliğinde olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Rekabetçi Hamleler, DEMATEL, AHP, Aralık Tip-2 Bulanık Kümeler, Hamle Seçimi, Havayolları.*

SÜRDÜRÜLEBİLİR HAVAYOLLARININ TÜKETİCİ TARAFINDAN KABULÜNÜ ETKİLEYEN TEŞVİK EDİCİ FAKTÖRLER

Dr. Öğr. Üyesi Oğuz YILDIZ

İstanbul Gelişim Üniversitesi, ogyildiz@gelisim.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Alpaslan KELLEÇİ

İstinye Üniversitesi, alpaslan.kelleci@istinye.edu.tr

Arş. Gör. Tuğçe BAŞAKCI

İstanbul Gelişim Üniversitesi, tbasakci@gelisim.edu.tr

Özet

Dünyada hava ulaşım ağlarının sayısı artmakta, bunun sonucu olarak havacılık endüstrisi ve hava taşımacılığı her 15 yılda yaklaşık iki kat büyümektedir. Havacılık endüstrisine olan talebin artmasıyla havayolu şirketleri dünyayı küresel ısınma ve iklim değişikliğine neden olan karbon emisyonuna maruz bırakmaktadır. Çevreyi korumak ve iklim kriziyle mücadele etmek hedefiyle bir yol haritası olarak Birleşmiş Milletler, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini (SKH) kabul etmiştir. SKH, küresel ve yerel sürdürülebilir kalkınma uygulamalarına bir çerçeve oluşturmak amacıyla 17 evrensel hedeften oluşmaktadır. 12. hedef Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim (SKH 12), doğal kaynakların verimli kullanılmasını, atıkların azaltılmasını ve tüketicilerin bilinçlendirilmesini hedefleyen bir yaklaşımdır. Bu noktada havayolu şirketlerinin sürdürülebilirlikle ilgili çalışmaları göz önüne alındığında sürdürülebilir havacılık yakıtını kullanması, topluma iş imkânı yaratması, katı atıkları ayrıştırarak geri dönüştürmesi gibi çevresel ve ekonomik boyuttaki uygulamaların havayolu şirketlerince tercih edildiği görülmektedir. Bu çalışmanın amacı, havayolu şirketlerinin sürdürülebilirlik uygulamalarının tüketiciler tarafından kabul edilmesini sağlayan unsurları belirlemektir. Çalışmada ilk olarak nitel yöntemlerden derinlemesine mülakat ve odak grup teknikleri kullanılmıştır. Sonrasında nicel yöntemlerden anket tekniği ile 255 adet veri toplanmıştır. Veriler önce Keşifsel Faktör Analizine daha sonra MANOVA Analizine tabi tutulmuştur. Analiz sonucu tüketicilerin havayolu şirketlerinin sürdürülebilir havacılık uygulamalarını kabulünü etkileyen unsurların; ekonomik, sosyal, çevresel, gürültü, kompozit, niyet ve satın alma faktörlerinden oluştuğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Havacılık, Tüketici Davranışı.*

TÜRKİYE'DEKİ SİVİL HAVACILIK KABİN HİZMETLERİ PROGRAMLARINA YÖNELİK BİR BAKIŞ

Dr. Öğr. Üye. Akın AKPUR

Tarsus Üniversitesi, akinakpur@tarsus.edu.tr

Arş. Gör. İhsan Emrehan ŞAHİN

Tarsus Üniversitesi, ihsansahin@tarsus.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de yer alan sivil havacılık kabin hizmetleri (SHKH) ön lisans programlarının mevcut durumunun mesleki yeterlilik açısından değerlendirilmesidir. Araştırmada keşfedici durum çalışması deseni kullanılmış olup veriler belge incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Betimsel analiz sonucunda elde edilen araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'de 47 üniversitede SHKH ön lisans programı bulunmaktadır ve bunlardan sadece 9'u Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) tarafından onaylanmıştır. Diğer 38 programın ise SHGM onayı olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, SHGM onaylı ön lisans eğitimi veren kurumların biri haricinde tamamının vakıf üniversitesi olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, SHKH programlarının Türkiye'de havayolu taşımacılığının gelişmiş olduğu şehirlerin dışında da yoğunlukla bulunduğu ve müfredatlar arasında bazı farkların olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Sivil Havacılık Kabin Hizmetleri, Kabin Memurluğu, Kabin Memuru Eğitimi.*

IMPACT OF SERVICE QUALITY ON REPURCHASE INTENTION IN AIRLINES: MEDIATING ROLE OF CUSTOMER CITIZENSHIP BEHAVIOR¹

Asst. Prof. Dr. Mahmut BAKIR

Samsun University, Department of Aviation Management, mahmut.bakir@samsun.edu.tr

Prof. Dr. Özlem ATALIK

*Eskişehir Technical University, Department of Aviation Management,
oatalik@eskisehir.edu.tr*

Abstract

Customer citizenship behavior plays a pivotal role in the airline industry, influencing repurchase intentions among passengers. This paper investigates the impact of service quality on the repurchase intentions of airline customers. Furthermore, it examines the mediating role of customer citizenship behavior in this relationship. To conduct this study, data was gathered from 260 participants residing in the United Kingdom through a web-based survey administered on Prolific, a crowdsourcing platform. We analyzed the proposed conceptual model, which outlines the hypothesized relationships, using the partial least squares (PLS) path modeling method. The results of this analysis revealed a direct and significant influence of service quality on customers' intentions to repurchase airline services. Additionally, service quality significantly impacts customers' advocacy and helping behaviors. On the other hand, although advocacy behavior was found to be a significant predictor of repurchase intention, there was no empirical support for a direct relationship between helping behavior and repurchase intention. This study also revealed that advocacy serves as a mediator in the relationship between service quality and repurchase intention.

Keywords: *Airline Industry, Customer Citizenship Behavior, Service Quality, Repurchase Intention.*

¹ This paper is based on Mahmut Bakır's doctoral research, conducted at the Graduate School of Social Sciences at Anadolu University, titled "The Impact of Customer Satisfaction and Its Antecedents on Customer Citizenship Behavior in the Airline Industry: A Cross-Cultural Comparative Study."

BATI AKDENİZ BÖLGESİ HAVA KARGO TALEBİ ÜZERİNE FENOMENOLOJİK BİR ARAŞTIRMA

Arş. Gör. Büşra YILDIRIM

Süleyman Demirel Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, busrayildirim@sdu.edu.tr

Doç. Dr. İnan ERYILMAZ

Süleyman Demirel Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, inaneryilmaz@sdu.edu.tr

Lisans öğrencisi Elif Yudem İNEL

Süleyman Demirel Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, yudeminel@hotmail.com

Özet

Altyapı, ülkelerin ve bölgelerin büyümesi ve gelişmesi için kritik faktör olarak kabul edilmektedir. Havalimanları, bağlantılı bölgelerdeki hava taşımacılığının önemi nedeniyle stratejik altyapı olarak kıymetlendirilmektedir. Havalimanlarının ülke ekonomisine doğrudan ve dolaylı etkileri üzerinde birçok araştırma yapılmıştır. Ancak büyükşehirlerin dışında bulunan havalimanlarının ekonomik etkileri üzerine daha az ilgi olmuştur. Bu durumun sebeplerinden birisi ise araştırmaların havacılık taşımacılığının yolcu tarafına görece daha fazla odaklanması, yük taşımacılığı tarafının ihmal edilmesidir. Türkiye Havayolu Kargo taşımacılığı bağlamında bölgesel ve küresel liderlik yolundadır. Pandemi sürecinde havayolu yolcu taşımacılığının yaşadığı büyük kriz, kargo talebinde yaşanan artışla nispeten daha az hissedilmiştir. Havayolu kargo taşımacılığının öneminin arttığı bu dönemde, başta kesme çiçek olmak üzere yaş meyve sebze üretim ve ihracatında önemli bir pazarı olan Isparta'nın, hem ürünlerinin tazeliğini koruyarak hedef pazara ulaşması hem de yeni pazarlara açılması için havayolu kargo taşımacılığının geliştirilmesine ihtiyacı vardır. Bu çalışmada; Isparta'nın önemli ihracatçıların hava yolu kargo taleplerini araştırarak, havayolu kargo yönetiminde önemli bir Hub noktası olan Antalya ili havayolu kargo yöneticilerinin görüşlerini, Isparta için değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda Isparta ve Antalya'da ihracat yapan firmalar ve Antalya Havayolu kargo operasyonu çalışanlar ile yarı yapılandırılmış anket formu ile derinlemesine mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri tümevarımsal ve karşılaştırılmalı veri çözümlemesi yapılmış, 8 katılımcının bulguları etraflı betimlenerek, tema ve kategorilere ayrılmıştır. Analiz neticesinde altyapı problemleri, mevzuatlar ile ilgili engeller, ekonomik ve ticari nedenler olarak üç alt tema belirlenmiştir. Araştırma bulgular neticesinde Isparta ile ihracatçıları ve hava kargo taşımacılığı şirketlerine önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Hava Kargo, Lojistik, Isparta, Batı Akdeniz, Nitel Analiz.

HAVAYOLU İŞLETMELERİNDE KURUMSAL İLETİŞİM ve CEO İLETİŞİMİ

Selçuk GÜN

Sosyal Güvenlik Kurumu, Fatih, İstanbul, Kayıtlı kadın istihdamı Projesi (Women-up) İdari İşler Bölümü, selcukgun@hotmail.com.tr

Dr. Olcay ÖLÇEN

Nişantaşı Üniversitesi, Maslak, Sarıyer, İstanbul, Havacılık Yönetimi Bölümü (İngilizce), olcay.olcen@nisantasi.edu.tr

Özet

Havayolu işletmelerinin müşterilerle olan iletişimi önem arz etmektedir. Müşteri memnuniyetini sağlanması ve müşteriye elde tutmada iletişim kurmaktan geçmektedir. Birçok hava yolu işletmeleri kurumsal iletişimde kullandıkları sosyal medya araçları üzerinden kullanıcılara kolaylıkla ulaşabildikleri ve kullanıcılarında hava yolu işletmelerine isteklerini dile getirmektedir. Son dönemlerde gelişen sosyal CEO kavramıyla hava yolu işletmelerinin CEO'ları aktif olarak kullanmış oldukları sosyal medya araçlarıyla firmalarını tanıtabilmekte yeni güncellenen durumlara karşı kullanıcıları bilgilendirmeleri amaçlanmaktadır. Sosyal CEO iletişimiyle kullanıcılar karşılaştıkları sorunlara cevap arayabilmekte firma hakkında detaylı bilgilere ulaşabilmekte aynı zamanda hava yolu işletmesine güvenirliliğini artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Havacılık, Kurumsal İletişim, İletişim, Sosyal Medya.*

BENCHMARKING AIRCRAFT MATERIAL/SPARE PARTS SUPPLIERS' STANDARDS AND PROPOSAL A MODEL

Assoc. Prof. Dr. Vahap ÖNEN

Topkapı Üniversitesi, Havacılık Yönetimi Bölümü, vahaponen@topkapi.edu.tr

Abstract

It can be said that in Turkey alone, an estimated annual supply of materials and spare parts for civil aircraft worth 400-500 million dollars is required, and as the number of civil aircraft entering our country increases and the age of existing civil aircraft increases, the transaction volume of the materials, spare parts, and components supply market will reach much larger figures. Organizations that operate in various roles such as seller, distributor, and supplier and provide materials, spare parts, and components for aircraft play a significant role in ensuring the safe operation and airworthiness of aircraft. While regulators and civil aviation authorities may not directly seek to regulate organizations involved in parts supply, they indirectly anticipate these organizations to operate in accordance with aviation quality and safety standards, meeting certain aviation assurance minimum criteria. Although there is no common standard recognized all over the world, there are standards such as SHT-Tedarik, ASA-100, FAA AC-0056B, AS9120, and ISO 55000, and EASA which are accepted according to the regions where civil aviation activities are carried out. This study focuses on comparing the standards developed for suppliers, each with its unique aspects, and proposes a model that combines their strengths and opportunities. Content analysis method for the coding and comparison of the standard, clustering analysis for standardization criteria were used in the study. According to clustering analyses results thirty-two coded main criteria of the standards clustered into four categories. In conclusion, it is foresight that a model which contains FAA AC-0056B, asset management, risk management, and customer resource management would be cover these categories and the better representation of the holistic model.

Keywords: *Aviation Supplier Standardization, ASA-100, AS9120, AC-0056B, ISO-55000, EASA.*

MÜŞTERİ DENEYİMİ ÇERÇEVESİNDE HAVACILIKTA DİJİTAL PAZARLAMA UYGULAMALARI

Merve GÜNNAR

Samsun Üniversitesi, Havacılık Yönetimi Bölümü, gunnarmerve266@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut BAKIR

Samsun Üniversitesi, Havacılık Yönetimi Bölümü, mahmut.bakir@samsun.edu.tr

Özet

Havacılık sektörü, yoğun bir rekabetin hüküm sürdüğü, gün geçtikçe büyüyen ve gelişen bir sektördür. Bu büyüme, çeşitli havayollarının kurulmasıyla daha da hız kazanmaktadır. Giderek artan bu rekabet ortamında havayollarının sürdürülebilirliği hayati bir öneme sahiptir. Havayolu işletmeleri, rekabetin getirdiği zorluklarla başa çıkarak sürdürülebilirliklerini sağlamak ve gelecekteki adımlarını planlamak için stratejiler geliştirmelidir. Dijital teknolojiler, günümüzde birçok sektörle iç içe geçmiş durumdadır ve dinamik yapıya sahip olan havacılık sektörü bu trende ayak uydurmak zorundadır. Bu bağlamda, “dijital pazarlama,” havayollarının rekabet avantajı elde ederek sürdürülebilirliğini sağlamaları ve gelecek adımlarındaki pazar paylarını korumaları için önemli bir faktördür. Havacılıkta kullanılan dijital teknolojiler sayesinde havayolu işletmeleri, müşterilere yönelik sağladığı imkân ve hizmet ayrıcalıklarıyla müşteriler kazandığı birçok faaliyet yürütmektedir. Bu doğrultuda, bu çalışma havayolu sektöründe kullanılan dijital pazarlama uygulamalarını müşteri deneyimi perspektifinden incelemeyi amaçlamakta ve dünya genelinde çeşitli havayollarının kullandığı örnek uygulamaları ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Havayolu, Rekabet, Dijital Pazarlama, Müşteri Deneyimi, Dijital Pazarlama Uygulamaları.*

ÖĞRENCİLERDE İŞSİZLİK KAYGISININ KAVRAMSAL DEĞERLENDİRMESİ VE HAVACILIK ÖĞRENCİLERİNDE İŞSİZLİK KAYGISININ ÖNEMİ

Öğr. Gör. Elif ÜZEL

Kayseri Üniversitesi, elifbolat@kayseri.edu.tr

Öğr. Gör. Seda ÇOLAK

Kayseri Üniversitesi, sedacolak@kayseri.edu.tr

Özet

Ülkemizdeki üniversitelerin ve aynı eğitimi veren bölüm ve programların sayısının artması istihdam edilecek gençlerin sayısını da artırmaktadır. Mezun öğrenci sayılarındaki artışın, sektörde istihdam edilebilecek kişi sayının artışından daha fazla olması işsizlik sayısını artıran bir neden olarak karşımıza çıkmaktadır. Yüksek işsizlik oranlarıyla birlikte üniversite öğrencilerinin de işsizlik kaygısı düzeylerinde artış meydana gelmektedir. Kaygı, insan fizyolojisini hem ruhsal hem de bedensel etkileyen bir olgu olmakla birlikte, iki türde karşımıza çıkmaktadır. Durumluluk kaygı, insanı o an içinde bulunduğu şartlar sebebiyle kısa süreli etkilerken, sürekli kaygı ise stres faktörlerinin kişiyi uzun süre etkilemektedir.

Son zamanlarda, havacılık sektöründe yaşanan teknolojik gelişmeler insan gücünün yerini almaktadır. Bunun yanı sıra, sektörde devlet kadrolarının sayısı havacılık branşından mezun olan öğrenciler için çok sınırlı kalmaktadır. Ülkemizde işsizlik oranlarının da %10 seviyelerinde seyretmesiyle birlikte öğrenciler son eğitim süreci olan üniversite hayatlarında aile baskısı etkisiyle yoğun bir kaygı durumu yaşamaktadırlar. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, işsizlik kaygısı ve bu kaygının öğrencilere yansımaları üzerine bir literatür sentezi yapmak ve havacılık öğrencilerinde işsizlik kaygısının önemini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: *İşsizlik, İşsizlik Kaygısı, Havacılık.*

SKY-HIGH EFFICIENCY: HOW MOBILE APPS ARE RESHAPING AIR TRAVEL

Lecturer Niyazi Cem GÜRSOY

University of Turkish Aeronautical Association, ncgursoy@thk.edu.tr

Res. Asst. Benu ÖZDEMİR GÜRSOY

University of Turkish Aeronautical Association, bogursoy@thk.edu.tr

Abstract

Information and communication Technologies (ICT) use has changed how companies in every industry run their operations. Mobile applications have started to be widely used in aviation-related businesses, as in many business lines. Especially with the use of smart phones, it offers passengers a more effective travel experience at every stage of the flight. Passengers have access to a wide range of information sources because of the growing use of ICT. For this reason, marketers must regularly assess the market and the quickening pace of technological innovation in order to continue meeting the expectations of the new-age consumer. Airlines employ mobile applications as a distribution channel and an information tool at the same time since they view them as a different way of connecting with customers. Utilizing gamification tools to maintain brand loyalty and enhance communication, airlines offer customer connection by fostering a positive visitor experience. Airports mobile applications mostly focused on airport services and terminal layout. While the services provided with the appropriately designed aviation mobile applications make the travel experience of the passengers more efficient, which leads to less costly and more loyal customers.

Keywords: *Aviation, Mobile Applications, Airline Digitalization, Gamification.*

HAVAYOLU İŞLETMELERİNDEKİ BAŞLANGIÇ MALİYETLERİNİN İNCELENMESİ

Öğr. Gör. Buse KILIÇ

Beykent Üniversitesi, busekilog@beykent.edu.tr

Özet

Havacılık sektörüne bakıldığında ulaşım anlamında teknolojiyle doğru orantılı olarak gelişim göstermiştir. Yaşanan gelişmeler havayolu taşımacılığına ilgiyi ve talebi arttırmıştır. Bu artış sonucunda çeşitli havayolu işletmeleri kurulmuştur. Havayolu işletmeleri kendi içerisinde bir bütün oluşturmak adına, hizmetin aksamaması amacıyla çeşitli dallara ayrılmaktadır. Temelde bir yerden diğer yere ulaşımı hedefleyen gerek insan gerek eşyayı taşımakla hizmet sunan işletmelerin kuruluşlarında çok ciddi maliyetler bulunmaktadır. Başlangıç maliyetleri kavramı bir işin işlevsel hale gelmesi, işin başlayabilmesi adına karşılanması gereken giderlerdir. Havacılık sektöründeki işletmelerin faaliyetlerine başlaması adına ciddi yatırımların gerçekleştirilmesi gereken işletmelerdir. Sunduğu hizmet açısından ve hizmetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla kullandığı ekipmanlar yönünden yüksek maliyetlerle kurulması kaçınılmazdır. Çalışma kapsamında havayolu işletmelerinde başlangıç maliyetleri birer birer incelenecektir. Uçak alımları, uçak kira depozito ödemeleri, havalimanlarında alan alınması, işletme ofislerinin ilgili alanlardaki kurulumu, teknolojik altyapının kurulması, çalışan istihdamı, yasal lisansların alınması, işletme ruhsatlarının alınması, bakım faaliyetleri adına gereken yatırımların yapılması, uçak boyama, eğitim ve son olarak test uçuşlarının gerçekleştirilmesi başlangıç maliyetleri arasında sayılabilir. Bu çalışmanın amacı; bahsi geçen maliyetler arasında bir ilişkinin olup olmadığının incelenmesidir. Çalışma sonucunda havayolu işletmelerinin başlangıç maliyetlerinin boyutunun gözler önüne serilmesi ve işletmelere başlangıç maliyetlerinin minimum seviyeye indirmelerine imkân verecek öneriler getirilmesi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Havacılık, Havayolu İşletmeleri, Başlangıç Maliyeti.*

HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN COVID-19 PANDEMİ PERFORMANSLARININ ÇKKV YÖNTEMLERİ İLE ANALİZİ: ASYA BÖLGESİ ÖRNEĞİ²

Cemile ANGAY

*Erciyes Üniversitesi, HUBF, Havacılık Yönetimi Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi,
cemileangy@gmail.com*

Dr. Öğr. Üyesi Eda ÇINAROĞLU

Erciyes Üniversitesi, HUBF, Havacılık Yönetimi Bölümü, ecinaroglu@erciyes.edu.tr

Özet

Bu çalışmada Asya bölgesinde faaliyet gösteren 5 yıldızlı havayolu işletmelerinin COVID-19 pandemi performanslarının çok kriterli karar verme yöntemleri ile analiz edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Skytrax internet sitesinde bulunan ikincil veriler esas alınmıştır. İlk olarak ilgili kriterlerin önem düzeylerini belirlemek için CRITIC yöntemi kullanılmış, önem düzeyi yüksek olan kriterin check-in kriteri olduğu belirlenmiştir. Havayolu işletmelerinin performans sıralamaları için de EDAS ve CODAS yöntemleri kullanılmıştır. Her iki yöntemin sonucuna göre Singapur havayolu işletmesinin en iyi performans sıralamasına sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca sıralama yöntemleri arasındaki tutarlılık düzeyinin ölçülmesi amacıyla korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Sıralama yöntemlerinden elde edilen sonuçların yüksek düzeyde benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Havayolu İşletmesi, COVID-19, CRITIC, EDAS, CODAS.

² Bu çalışma, Dr. Öğr. Üyesi Eda ÇINAROĞLU danışmanlığında, Cemile ANGAY tarafından hazırlanan “Havayolu İşletmelerinin Covid-19 Pandemi Performanslarının Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri İle Analizi” adlı Yüksek Lisans Tezinden yararlanılarak üretilmiştir.

HAVACILIK SEKTÖRÜNDE YER HİZMETLERİ ŞİRKETLERİNİN İŞ İLANLARININ İÇERİK ANALİZİ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ: KARİYER.NET ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi Gönül AKIN

İstanbul Beykent Üniversitesi, gonulakin@beykent.edu.tr

Özet

Havacılık, dünyada ve Türkiye’de hızla gelişen sektörlerden biridir. Son yıllarda teknolojiye kaydedilen önemli gelişmeler ile birlikte kariyer olanakları açısından da havacılık, oldukça ilgi çeken mesleklerden biri haline gelmiştir. Sektörel gelişimin devam edebilmesi için teknolojik gelişmelerin yanı sıra alanında yetişmiş nitelikli eleman ihtiyacı da göz ardı edilemez bir gerçektir. Buna bağlı olarak Türkiye’deki üniversitelerde havacılık ile ilgili ön lisans programlarının ve lisans bölümlerinin sayısı ve bu program/bölümleri tercih eden öğrenci sayısı her geçen gün artmaktadır. Yer hizmetleri çalışanları havacılık sektörünün önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında 2023 yılında 01.10-2023-15.10.2023 tarihleri arasında yer hizmetleri şirketleri tarafından verilen 24 iş ilanı incelenmiştir. Bu çalışma ile amaçlanan, kariyer.net sitesi üzerinden verilen havacılık iş ilanlarının Türkiye sivil havacılık sektörünün genel istihdam yapısına uygunluğunu analiz etmek, şirketlere göre sektörel çalışan profili çıkarmak, aranan niteliklerin neler olduğuna dikkat çekmektir. Böylelikle de Türkiye’de sivil havacılık bölümlerinden mezun olan/olacak olan adaylara bir yol haritası çizmek hedeflenmektedir. İncelenen iş ilanlarında aranan asgari mezuniyet şartı, iş deneyimi, beceri ve yetkinlikler tablolar aracılığıyla gösterilmiştir. Sonuç olarak elde edilen veriler doğrultusunda hem yükseköğretim öğrencileri hem sektör için genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İş İlanları, Yer Hizmetleri Şirketleri, Kariyer.Net.

**PETROL FİYATI VE DÖVİZ KURU DEĞİŞİMİNİN HAVAYOLU
İŞLETMELERİNİN ENTELEKTÜEL SERMAYESİNE TEPKİSİ; TÜRK HAVA
YOLLARI VE PEGASUS HAVA YOLLARI ÖRNEĞİ**

Sevim YILMAZ

Erciyes Üniversitesi, HUBF, Havacılık Yönetimi Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi

svmylmzzzz@gmail.com

Doç. Dr. Tunahan AVCI

Erciyes Üniversitesi, HUBF, Havacılık Yönetimi Bölümü, tnavci@erciyes.edu.tr

Özet

Bu çalışmada petrol fiyatı ve döviz kuru değişiminin havayolu işletmelerinin entelektüel sermayesine olan tepkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda analize Türk Hava Yolları ve Pegasus Hava Yolları dâhil edilmiştir. Çalışmada 2013-2022 dönemine ait çeyreklik veriler kullanılmıştır. Bağımlı değişken olarak Entelektüel Katma Değer Katsayısı (VAIC), bağımsız değişken olarak ise dolar kuru ve petrol fiyatı verileri modele dâhil edilmiştir. Araştırmada kullanılan zaman serileri ile ARDL Sınır Testi ve Granger Nedensellik Testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda Türk Hava Yollarının bulguları incelendiğinde; döviz kurunun, Entelektüel Katma Değer Katsayısına hem uzun dönemde hem de kısa dönemde pozitif bir tepki verdiği tespit edilmiştir. Yine petrol fiyatı ile Entelektüel Katma Değer Katsayı arasında sadece uzun dönemde pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Pegasus Hava Yollarının bulguları incelendiğinde; petrol fiyatının Entelektüel Katma Değer Katsayısına uzun dönemde pozitif bir tepki verdiği tespit edilmiştir. Aynı zamanda döviz kuru ile Entelektüel Katma Değer Katsayı arasında kısa dönemde pozitif bir ilişkiye ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Havayolu işletmesi, Entelektüel Sermaye, ARDL, Granger Nedensellik.*

AVRUPA'NIN EN İYİ HAVAYOLLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UYGULAMALARI

Arş.Gör. Zahid Selim YILMAZ

Kırklareli Üniversitesi, zyilmaz@klu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Yeşim KURT

Kırklareli Üniversitesi, yesimkurt@klu.edu.tr

Özet

Sürdürülebilirlik, havacılık sektörünü yakından ilgilendiren güncel tartışma konularının başında gelmektedir. Bu tartışmalar çoğunlukla havacılık sektörünün sürdürülebilirlik üzerindeki olumsuz etkilerine odaklansa da sektörde bu olumsuz etkileri azaltacak çok sayıda faaliyet de gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmanın amacıysa havayolu işletmelerinin sürdürülebilirliğe katkı sağlamak için ne tür faaliyetler yürüttüğünü incelemektir. Bu amaçla araştırmada nitel araştırma desenlerinden biri olan durum çalışması kullanılmaktadır. Araştırma alanı, Skytrax ödüllerine göre 2021 yılında Avrupa'nın en iyi 10 havayolu işletmesi olarak seçilen havayollarından oluşmaktadır. Araştırmada “Avrupa'nın en iyi 10 havayolunun sürdürülebilirlik faaliyetleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmaktadır. Bu soruya cevap bulmak amacıyla araştırmada veri toplama yöntemi olarak ikincil veri kaynaklarından olan belge incelemesinden, veri analiz yöntemi olarak da betimsel içerik analizi yönteminden yararlanılmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, 10 havayolu işletmesinin de sürdürülebilirliğin üç boyutunda faaliyetler gerçekleştirdiği ve web sitelerinde konuyla ilgili bölümlere yer verdiği görülmüştür. Havayollarının gerçekleştirdiği sürdürülebilirlik faaliyetlerinin içeriği incelendiğinde Avrupa'nın En İyi 10 Havayolu sıralaması ile havayollarının gerçekleştirdiği sürdürülebilirlik faaliyetlerinin sayısı ve içeriği arasında bir ilişki tespit edilmemiştir. 2021 yılında Avrupa'nın En İyi 3. Havayolu olarak seçilen Lufthansa diğer havayollarına göre sürdürülebilirliğin üç boyutunda da daha fazla faaliyet gerçekleştirmiştir. 6. sıradaki Türk Hava Yolları'nın ve 8. sıradaki Virgin Atlantic'in ekonomik ve çevresel boyutlara kıyasla belirgin bir şekilde daha fazla sosyal sürdürülebilirlik faaliyetleri gerçekleştirdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: *Ekonomik Sürdürülebilirlik, Sosyal Sürdürülebilirlik, Çevresel Sürdürülebilirlik, Havayolu İşletmeleri, Havacılık Sektörü.*

HAVAYOLLARINDA KRİZ YÖNETİMİ: PEGASUS HAVAYOLLARI ÖRNEĞİ

Öğr. Gör. Sabiha Dilan ÜNAL

İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu, sabihadilan.unal@sisli.edu.tr

Özet

Krizler tüm sektörler için olumsuz durumlar meydana getirmektedir ancak havacılık sektörü açısından değerlendirildiğinde, krizlerin etkisi daha yıkıcı olabilmektedir. Bu nedenle havayolu şirketlerinin her an olası krizlere hazırlıklı olması gerekmektedir. Krizler genellikle beklenmedik anlarda oluşmaktadır ve havayolu şirketleri açısından bir fırsata dönüştürülebilme ihtimalleri olsa da sıklıkla olumsuz etkiler meydana getirmektedir. Dolayısıyla, havayolu şirketlerinin yaşanacak krizlere karşı isabetli senaryolar oluşturması, krizlere anında cevap verebilecek stratejilere sahip olmaları ve kriz sonrası tedbirler alabilmeleri rekabetin yüksek seviyelerde olduğu havacılık sektöründe, sürdürülebilirliğin korunması adına hayati bir öneme sahiptir. Araştırmada, Türkiye’de bulunan en büyük low-cost havayolu şirketi olan ve 2 yıl içerisinde 3 uçağının pistten çıkması ve bu kazalardan sonuncusunun 3 kişinin hayatını kaybetmesi ile sonuçlanması sebebi ile Pegasus Havayolları incelenmektedir. Çalışma kapsamında, nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılarak, Pegasus Havayolları’nın 2018’de yaşadığı ilk kriz öncesinde gerekli senaryolara sahip olup olmadığı ve yaşanan ilk krizin ardından neden aynı sebeplerle 2 kriz daha yaşandığı konusu değerlendirilmeye çalışılacaktır. Araştırmanın, havayolu şirketlerinde yaşanacak olası krizlere karşı tedbirli olunması ve yaşanan krizlerden sonra nasıl bir yol izlenmesi gerektiği konusunda farkındalık oluşturması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Havayolu, Havacılık, Kriz, Kriz Yönetimi, Pegasus Havayolları.*

THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED OVERQUALIFICATION AND ORGANIZATIONAL WORK BEHAVIORS: A LITERATURE REVIEW

Lecturer Mustafa Fatih YÜCEL

Gümüşhane University, fatih.yucel@gumushane.edu.tr

Research Assistant Furkan KARAMAN

University of Turkish Aeronautical Association, furkaankaraman@gmail.com

Abstract

Today, globalization and technological developments have affected the aviation sector as well as all other sectors. Employees, one of the most important stakeholders of the sector, have undoubtedly not remained indifferent to this change. With the developments, personnel training, equipment and knowledge skills have been discussed a lot, and the issue of personnel training has become a phenomenon closely followed by the management staff. However, as a result of these developments, the issue of placing qualified personnel in qualified jobs, which has become the biggest problem as a result of these developments, and the fact that greater problems may arise in the absence of appropriate job-appropriate employee matching have been frequently mentioned in the literature as a result of various studies. However, it is noteworthy that very few studies have been conducted on this issue in Turkey. In this framework, with a comprehensive literature review on overqualification, it is aimed to reveal the scope, types, individual and organizational consequences of this issue within the scope of the literature and to examine the employment status of the workforce in the aviation sector in the world and in Turkey. There are not many academic studies on perceived overqualification in the existing literature in Turkey. In this context, when the studies in the literature are examined, it has been determined many times that there are significant statistical relationships or causality between perceived overqualification and concepts such as organizational commitment, job satisfaction, turnover intention, cynicism, organizational opposition, job performance, motivation. For this reason, a new study is planned to be conducted to determine whether the relationship between the aforementioned organizational concepts in the aviation sector, especially for individuals working in ground services, is parallel to other studies. According to this plan, the research article will be put forward with the questionnaires we will collect following the literature research we have conducted.

Key Words: *Overqualification, Work Behavior, Organizational Behavior.*

THE IMPACT OF ENVIRONMENTAL, SOCIAL AND GOVERNANCE (ESG) ON CORPORATE SUSTAINABILITY PERFORMANCE: EVIDENCE FROM AIRLINE INDUSTRY

Assoc Prof. Dr. Kasım KIRACI

Iskenderun Technical University, kasim.kiraci@iste.edu.tr

Abstract

The purpose of this study is to adapt Environmental, Social, and Governance (ESG) performance indicators for the airline industry. ESG criteria will be identified from literature, databases, and industry reports. The ESG pool will be redesigned in line with expert opinions, and irrelevant criteria will be omitted. After the criterion reduction stage, the ESG data of the airlines will be obtained. The criteria will be ranked according to their weighted importance using Multi-Criteria Decision-Making (MCDM) methods. In the methodology phase of the study, the interval type-2 fuzzy procedure is planned to be applied. The main motivation of the study is to create an Environmental, Social, and Governance (ESG) performance model for the airline industry. We aim to reveal the ESG performance of airlines by using their quantitative data. Therefore, we believe that analyzing airlines in terms of Environmental, Social, and Governance, and ranking airlines will contribute to the literature.

Keywords: *Airline Industry, ESG, Sustainability, Performance.*

HAVAYOLU YOLCU MEMNUNİYETİNİN İŞLETMELERİNİN PERFORMANSINA ETKİSİ

Dr. Eren SEZGEN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, eren.sezgen@medeniyet.edu.tr

Özet

Bir işletmenin karlılığını ve değerini etkileyen en önemli faktörlerden biri müşteri memnuniyetidir. Bu memnuniyetin bir işletmenin performansına ne kadar etki ettiği önemli bir araştırma problemi olarak ortaya çıkmaktadır. Müşteri memnuniyet düzeylerindeki artışlarının işletmelerin finansal performansını pozitif anlamda etkilediği ampirik çalışmalarda ortaya konulmaktadır. Günümüzde çevrimiçi platformlarda yapılan yorumların ve memnuniyet değerlendirilmelerinin yaygınlaşması elektronik ortamda ağızdan ağıza pazarlamayı etkilemekte ve dolayısıyla bu iletişimin işletmelerin performansını etkileyebileceği öne sürülmektedir. Daha önce restoran ve otel işletmeleri üzerine yapılmış ampirik çalışmalar da bu ilişkiyi ortaya koymaktadır. Ancak, havayolu işletmeleri bağlamında çevrimiçi yorum ve memnuniyet değerlendirmelerinin havayolu işletmelerinin performansına etkisi yeterince araştırılmamıştır. Bu çalışmanın amacı, müşteri memnuniyet değerlendirmelerinin havayolu işletmelerinin finansal performansına etkisinin araştırılmasıdır. Bu bağlamda dünyada marka gücü en yüksek 10 havayolu işletmesine yapılan müşteri değerlendirilmeleri ve havayollarının çeyreklik finansal dönemdeki raporlarından elde edilecek verilerle, müşteri memnuniyet düzeylerinin bahse konu işletmelerin finansal performansına etkisi araştırılacaktır. Bu araştırma akademik olarak müşteri memnuniyetinin finansal performansı etkilediği görüşünü veriye dayalı olarak ortaya koyacaktır. Uygulamaya da ise pazarlama profesyonellerini müşteri memnuniyetini sağlamada daha etkili ve stratejik kararlar almaya yönlendirebilir.

Anahtar Kelimeler: *Müşteri memnuniyeti, Finansal performans, Havayolu işletmeleri.*

TÜRKİYE'DEKİ HAVACILIK ÖĞRENCİLERİNİN STAJ VERİMLİLİĞİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir ALICI

Kastamonu Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, aalici@kastamonu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet YAŞAR

Kastamonu Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, myasar@kastamonu.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Öztürk Özdemir KANAT

Kastamonu Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, ozkanat@kastamonu.edu.tr

Özet

Staj uygulaması, öğrencilerin eğitim-öğretim dönemlerinde edindikleri teorik ve pratik kazanımlarını, alanlarındaki endüstri, ticaret veya devlet kurum ve kuruluşlarında uygulanan, iyi planlı ve denetimli bir iş deneyimi ile sağlamlaştırmayı amaçlamaktadır. Öğrenciler bu sayede okulda öğrendikleri teorik bilgilerini staj yaparken pratik yapabilme fırsatına sahip olurlar. Ülkemizde bulunan havacılık yönetimi bölümlerinde öğrenciler zorunlu ve isteğe bağlı staj yapma imkânı bulmaktadırlar. Bu çalışmanın amacı, havacılık yönetimi bölümünde staj yapan öğrencilerin staj süresince, Herzberg'in belirlemiş olduğu Çift Faktör Kuramının stajyerlerin motivasyonları üzerinde ne derecede etkili olduğunu ortaya koyarak analiz etmektir. Bu çalışma ile öğrencilerin havacılık sektörüne bakış açısını ortaya koyarak, sektörde çalışmaya devam edip etmemelerinde Herzberg'in belirlediği faktörlerin etkili olup olmadığı incelenmeye çalışılacaktır. Türkiye'deki 12 havacılık yönetimi bölümünün 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden en az bir kez staj yapmış olanlar araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak anket uygulaması yapılmıştır. Anket kapsamında işletmenin çalışma koşulları, iş güvenliği, ücret politikası, sorumluluk, denetim kalitesi, şirket yönetimi ve kalitesi, takdir edilme ve ödül gibi ana başlıkları ihtiva eden sorular içermektedir.

Anahtar Kelimeler: *Motivasyon, Çift Faktör Kuramı, Verimlilik, Havacılık Yönetimi.*

HAVAYOLU İŞLETMELERİNİN REKABET AVANTAJI ELDE ETME YOLUNDA SAHİP OLDUKLARI DİNAMİK KABİLİYETLERİNE YÖNELİK ÇOK KRİTERLİ KARAR VERME TEMELLİ BİR YAKLAŞIM

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Şahin DURAK

Kırklareli Üniversitesi, Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi, mdurak@klu.edu.tr

Özet

Havayolu endüstrisi, küreselleşmenin ve seyahat talebinin artışının etkisiyle uluslararası taşımacılık sektöründe temel bir rol oynamaktadır. Bu nedenle havayolu sektörü, hızla büyümekte ve yoğun rekabetin yaşandığı bir sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Havayolu işletmeleri, bu rekabetçi ortamda öne çıkmak ve sürdürülebilir bir rekabet avantajı elde etmek amacıyla sürekli bir çaba içindedirler. Rekabet avantajı sağlamanın en önemli yollarından biri, havayolu işletmelerinin dinamik kabiliyetlerini geliştirmesidir. Dinamik kabiliyetler, havayolu işletmelerinin rekabetçi bir avantaj elde etmelerine yardımcı olabilecek çeşitli kabiliyetleri içermektedir. Bu kabiliyetler, havayolu işletmelerinin stratejik yönetiminde ve operasyonel karar alma süreçlerinde büyük önem taşımaktadır. Havayolu işletmeleri, bu dinamik kabiliyetleri geliştirerek, pazarda daha etkili bir şekilde konumlanabilmektedirler. Ancak dinamik kabiliyetlerin geliştirilmesi karmaşık ve çok kriterli bir süreçtir. Bu süreçte, birçok kriter belirleyici bir rol oynamaktadır.

Bu çalışmanın amacı, havayolu işletmelerinin rekabet avantajını elde etmek için kullanacakları dinamik kabiliyetlerin kriterlerini belirlemektir. Bu kriterler, daha sonra çok kriterli karar verme yöntemleri kullanılarak ayrıntılı bir analize tabi tutulacaktır. Bu analizler, havayolu işletmelerinin rekabet avantajını etkileyen dinamik kabiliyetleri daha sistemli bir şekilde değerlendirme fırsatı sunacaktır. Bu sayede, havayolu işletmelerinin, kaynaklarını en etkili şekilde yönlendirmek ve rekabet avantajlarını maksimize etmek için hangi kriterlerin daha belirleyici olduğunu tespit edebileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Havayolu, Dinamik Kabiliyetler, Rekabet Avantajı.*

GLOBAL ADVERTISING STRATEGIES OF TURKISH AIRLINES IN THE CONTEXT OF GLOCALIZATION

V.Dilara AYAŞ

Tailwind Airlines, dilara.ayas@tailwind.com.tr

Öğr. Gör. Bengisu BEKAR

İstanbul Sisli Vocational School, bengisu.bekar@sisli.edu.tr

Abstract

Globalization, along with more recent developments in transportation and internet technologies, has direct effects on economic, political and social life as well as cultural life. With globalization, local cultures are mentioned in global markets. In addition, marketing customized global products or services in a way that better appeals to local markets is called glocalization. Turkish Airlines, which is our flag carrier, has been emphasized the global value with advertising campaigns specially prepared for the flies to as the most countries in the World. This research, effective glocalization advertising campaigns of Turkish Airlines between 2013 and 2023. A differentiated Global Marketing Strategy has been in Turkish Airlines' destination-based iconic advertising international market strategy.

Keywords: *Glocalization, Turkish Airlines, Airline Advertising Campaign.*

HAVAYOLU ULAŞIMININ ÇEVREYE ETKİLERİ VE ÇEVRESEL ETKİLERİNİ AZALTMAK ADINA ALINABİLECEK ÖNLEMLERE İLİŞKİN BİR ÇALIŞMA

V. Dilara AYAŞ

Tailwind Airlines, dilara.ayas@tailwind.com.tr

Burcu TUNCER

Turkish Airlines, BTUNCER@thy.com

Talha Yusuf KAHVECİ

talhay.kahveci@outlook.com

Özet

Havacılık ve havayolu ulaşımı şüphesiz ki benzersiz hız ve rahatlık sunmaktadır. Havayolu ile seyahat etmek dünyayla bağlantı kurma biçimimizde devrim yaratsa da hava yolculuğunun çevreye birtakım etkileri bulunmaktadır. Havacılık endüstrisi büyümeye devam ettikçe havacılığın çevreyi nasıl etkilediğini anlamak büyük önem taşımaktadır. Buna istinaden bu çalışmada havacılığın çevresel etkilerini anlamak amacıyla karbon emisyonu, hava kirliliği, gürültü kirliliği, kara ve habitat kaybı ve havacılığın ozon tabakasına olan etkileri açıklanmıştır. Havayolu ulaşımının çevresel etkilerini azaltmak için alınabilecek önlemlerin ise teknolojik olarak gerçekleşecek ve gerçekleşmekte olan inovasyonlar ile mümkün olduğu anlaşılmıştır. Bu bağlamda, yakıt tasarruflu motorların kullanımı, uçak tasarımındaki ilerlemeler ile aerodinamik iyileştirmeler yakıt tüketimini ve emisyonları önemli ölçüde azaltmaktadır. Elektrikli ve hibrit elektrikli uçakların geliştirilmesi havayolu ulaşımının çevreye olan olumsuz etkilerini minimize etmekte ve yeşil bir gelecek için umut vaat etmektedir.

Anahtar Kelimeler: *Havayolu çevresel etkileri azaltma, Çevresel etkiler, Havacılık etkileri.*

COVID-19 DÖNEMİNDE NO₂ EMİSYONUNUN HAVA KALİTESİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN SENTİNEL-5P TROPOMI KULLANILARAK DEĞERLENDİRİLMESİ: İSTANBUL HAVALİMANI ÖRNEĞİ

Burcu Sağlam DOĞAN

Eskişehir Teknik Üniversitesi, bsdogan@ogr.eskisehir.edu.tr

Doç. Dr. Zehra YİĞİT AVDAN

Eskişehir Teknik Üniversitesi, zygıt@eskisehir.edu.tr

Arş. Gör. Dr. Ümit DOĞAN

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, udogan@erzincan.edu.tr

Doç. Dr. Gökhan TANRIVERDİ

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, gtanriverdi@erzincan.edu.tr

Özet

Son yıllarda küresel düzeyde büyük bir çevresel sorun haline gelen hava kirliliği, insan ve diğer canlıların sağlığına önemli ölçüde zarar vermektedir. Nitrojen dioksit (NO₂), bu kirliliğin temel bileşenlerinden biridir. Havalimanları, yoğun uçak trafiği ile NO₂ emisyonlarının önemli kaynaklarından biridir. Çalışmanın temel amacı, İstanbul Havalimanından kaynaklı NO₂ emisyonlarının hava kalitesine etkisinin değerlendirilmesidir. Bu amaçla, Sentinel-5P TROPOMI uzaktan algılama verileri, COVID-19 öncesini (2019), sürecini (2020), salgının hemen sonrasını- havacılığın ilk toparlanma evresini (2021-yeni normal dönem) kapsayan dönemler için Google Earth Engine (GEE) platformundan elde edilmiştir. Araştırma sonuçları, havalimanındaki NO₂ emisyonlarında COVID-19 döneminde belirgin bir azalma olduğunu göstermektedir. Hava trafiğinin azalması ve seyahat sınırlamaları bu azalışın temel nedeni olarak değerlendirilmektedir. Çalışma sonuçlarının havalimanından kaynaklı hava kirliliğini azaltmaya yönelik politika ve stratejilerin oluşturulmasında faydalı olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, İstanbul Havalimanı, Hava Kalitesi, NO₂, Sentinel-5P TROPOMI.

HAVACILIK VE ÇEVRE: POLİTİKA VE UYGULAMALAR

Kübra ŞALİŞ

Eskişehir Teknik Üniversitesi, ksalis@eskisehir.edu.tr

Berkay KARADUMAN

Eskişehir Teknik Üniversitesi, berkaykaraduman@eskisehir.edu.tr

Dr. Öğr. Üyesi Gamze ORHAN

Eskişehir Teknik Üniversitesi, gozsoy@eskisehir.edu.tr

Özet

Hava taşımacılığı, küresel dünyada önemli bir yere sahip olan ulaşım alanında her geçen gün hızla büyüyen ve gelişen bir sektördür. Ancak bu hızla büyüme ve gelişme; havacılığı sosyal ve ekonomik olarak ileriye götürebileceği gibi çevresel etkileri ile de olumsuzlukları beraberinde getirmektedir. Havacılık sektörünün çevreye olumsuz etkileri son yıllarda göz ardı edilemez boyutlara ulaşmıştır. Bu sebeple sektörde çevresel sürdürülebilirlik, iklim değişikliği ve sera gazı emisyonlarına yönelik düzenlemeler gündeme gelmiştir. Bu kapsamda Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), havayolu şirketlerinin karbon emisyonlarını dengelemelerine yardımcı olacak ve tüm uluslararası uçuşlar için geçerli olacak Karbon Denkleştirme ve Azaltma Programı'nı (CORSIA) sunmuştur. CORSIA, hava taşımacılığının CO₂ emisyonlarının sınırlandırılmasına yönelik ilk küresel programdır. Ayrıca emisyonların izlenebildiği bir karbon piyasası oluşturarak küresel sera gazı emisyonlarını azaltan Avrupa Birliği Emisyon Ticaret Sistemi (AB ETS) oluşturulmuştur. AB ETS ağırlıklı olarak CO₂ emisyonlarına odaklanan ilk programdır. İklim değişikliğini azaltma yönünde pek çok politika halihazırda dünya çapında uygulanmakta olmasına karşın havacılık sektörü, diğer sektörlerle kıyasla yeni düzenlenen bir sektördür ve ilgili politika ve uygulamaların sürdürülebilir hava taşımacılığı faaliyetleri açısından ele alınması önemlidir. Bu amaçla, bu çalışma ile, havacılık sektörü özelinde çevresel etkileri azaltma yönündeki küresel politika ve uygulamalar açıklanmakta, sözü edilen politikaların sürdürülebilir havacılık açısından bir tartışması yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Hava Taşımacılığı, İklim Değişikliği, Çevresel Politikalar, CO₂ Emisyonları.*

AVIATION MANAGEMENT ACADEMY

ICAM 2023

[icamcongress.org](https://www.icamcongress.org)